

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Sanderi Angli Doct. Theol. De Origine Ac
Progressv Schismatis Anglicani Libri Tres ...**

Sander, Nicholas

Coloniæ Agrippinæ, 1610

Præfatio Auctoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64680)

P R A E F A T I O

Auctoris.

De Argumento huius operis, & fœdo Schismatis
initio apud Anglos.

An. Dø. 50.
* Polydoru
probat ex
antiquissi-
mo Gilda
lib. 2. § 4.

Circiter
Annum
Dø. 180.

In lib. ad-
uers. Iudeos.

An. 596.

Britannos ad fidem Chri-
sti primus conuertisse,
primamq; Ecclesiam in
illa natione Christo ere-
xisse perhibetur Iosephus ab Ari-
mathia, deinde eosdem in fide con-
firmauit Eleutherius Pontifex Ro-
manus, à Petro duodecimus, missis
ad eos Fugatio & Damiano, qui
Lucium Britaniæ Regem & perma-
gnam populi partem baptizarunt,
adeò vt Tertullianus vicinus eorū
temporum, scripserit, Britannorum
inaccessa Romanis loca, Christo
subdita esse. Cùm autem Angli &
Saxones Germaniæ populi, Britan-
nis bello victis, & in remotiorem
quandam insule regionem conclu-
sis, regni fines longè lateque occu-
passent, Gregorius magnus ad eos-
dem Saxones misit Augustinum,
Melitum, & alios S. Benedicti Mo-
nachos

Prefatio Authoris de Argumento.

nachos, qui & gentem eatenus idolis deditam, fecerunt Christianam, & Regem Cātij Ethelbertum Christi baptismo imbuerunt. Ab illo die vsque ad vigesimum quintum ferè annum Regis Henrici octavi, per annos circiter mille, non alia fides in Anglia viguit, quàm Catholica Romana: adeò vt ipsum Angliæ regnum iam inde ab * Ina potentissimo Rege, vsque ad Henrici octavi tempora, per annos plusquam octingentos, tributis, ceu voluntariæ oblationis nomine, de singulis domibus, singulos argenteos Pontifici Romano, in honorem D. Petri, & peculiarem suæ deuotionis erga sedem Apostolicam testificationē, persoluerit, vnde etiam Denarij Petri vulgò dicebantur. Henricus autem hac sola occasione quam nūc exponam, & fidem Christi mutauit, & regnum Angliæ à multis, propter antiquissimam sedi Apostolicæ præstitam obedientiam, primogenitā Ecclesiæ filiam non immeritò appellatam, à Pōtificis Romani communionem disiunxit

Arthu-

An 1534.
* Hic Eccl.
Vvellenfis
& insignis
Monasterij
Glasconen-
sis fundator
fuit.

Praefatio Authoris de Argumento.

*Totius ope-
ris argumē-
tum.*

*Regis concu-
bina Anna
mater hic
dicitur, etiā
si altero vi-
ro nupta
fuerit.*

Arthurus natus maior Henrici frater, cum Catharinam Catholicorum Hispaniae Regum filiam in uxorem accepisset, non modo absque liberis defunctus est, verum etiam ob infirmam tenerae aetatis valetudinem, & secutam mortem, uxorem Catharinam minimè cognovit. Illam Henricus de Pontificis venia, ob pacem inter Hispanos & Anglos confirmandam, cum duxisset, post annorum viginti cohabitationem repudiavit, specie tenus, quod uxor fratris sui fuisset, re autem vera, ut Annam Bolenam multis necessitudinum vinculis coniunctiorem, eius loco supponeret: * Anna enim concubinarum Henrici adhuc viventium, alterius quidem soror, alterius filia erat: quin etiam, ipsiusmet Henrici propria filia non sine multis indicijs habebatur. Hanc ergo ut Henricus duceret, tum Catharinam repudiavit, tum ex Ecclesia Romana exiit: nec interim aut ad ullam aliam Ecclesiam antiquiorè, aut etiam ad Lutheranorum vel Zvin-

Zulinglianorum Ecclesiam recēter
natam se contulit, sed nouam ere-
xit, cuius summum in terris caput
seipsum nominauit, Annam uero
Bolenam & ante nuptias cum plu-
rimis fornicatam, & post initas Re-
gis nuptias, cum fratre suo concū-
bentem, & semper hæresi Luthera-
næ addictam, & demum à Thoma
Boleno qui pater Annæ dicebatur,
inter ceteros iudices confidente,
adulterij & incestis damnatam,
Henricus securi percutiendam cu-
rauit. Super hanc ergo regis hypo-
cristim qua se Catharinam ob Dei
timorem repudiare simulauit: su-
per hunc incestum, quo Annam du-
xit, incestum (inquam) Regis Hen-
rici, quo, si non propriam filiã, ac
saltem concubinæ suæ filiam duxit,
incestum etiam Annæ Bolenæ, quo,
à fratre suo se cognoscendam per-
misiit: super hunc Ecclesiasticum
regis primatum, quē primus mor-
talem Henricus octauus sibi arro-
gauit, omnis illa religio quam An-
glia sub Principibus Henrico, Edo-
uardo,

*Basis & fons
damentum
Religionis
Anglicanæ*

uardo, & Elizabetha tenet ac profi-
tetur, ædificata confurgit. Et tamen
quòd Henricus post diuortium in-
terpositum, quãdo iam supremum
Ecclesiæ caput scribebatur, in fidei
negotio statuit, hoc ipsum liberi e-
ius Edouardus & Elizabetha sup-
plantarunt, & omninò destruxerunt,
alio prorsus Euangelio in eius
quod Henricus condiderat locum
supposito, & surrogato. Hæc mira
& stupenda quæ post Anglicanum
schisma inchoatum, Deus in illo
regno, vt filiorum corda ad Patrũ
fidem reduceret, operatus est, in-
telligi perfectè nõ possunt, nisi per-
lecta schismatis huius historia, quã
mira rerum nouitate conspicuam
& illustrem, secundum ea quæ vel
ex publicis monumentis excerpti-
mus, vel ex grauissimorum homi-
num tam scriptis, quàm verbis hau-
simus, vel saltem ipsi cognoui-
mus & obseruauimus, bona
fide iam expon-
mus.

CVIUS